

Gud är större

– han vänder nederlag till möjligheter

Här följer en sammanfattning av predikan + några frågor att reflektera och samtala kring.

Under gudstjänsterna i september har vi fått inblickar i dramatiska händelser. Vi började med ett besök i krukmarverkstan där profeten Jeremia fick se hur lerkärlet misslyckades under krukmakarens arbete, så att han fick börja om igen och göra ett *annat* kärl. Det var inte krukmakaren som misslyckades utan leran! Och Gud säger till Jeremia: "så har ni israeliter misslyckats med att bli det jag ville, jag måste nu börja om och göra något annat av er" (Jer 18:1-12). Det var en signal om att det land, den stad och det tempel som var deras hem och trygghet och där Gud själv sagt att där är det hus där han själv bor, det måste förstöras. Det går inte längre att reparera eller renovera.

Denna månad fortsätter vi under den gemensamma rubriken "Gud är större" – detta var nämligen en viktig erfarenhet Israels folk gjorde. Under svårigheter, lidande, hemlöshet upptäckte de att Gud var större än de förstått i Jerusalem och i templet där. Kanske kan det hända oss?

I Jes 45:20-25 läser vi vad Gud säger till förlorarna de bortförda, vilsna, sorgsna och skrämnda.

De hade förlorat allt: förlusten av staden var att förlora tron på Guds makt/sin trygghet

I Ps 137 sjöng man:

"Vid Babylons floder satt vi och grät när vi tänkte på Sion.

I pilträden som växte där hade vi hängt upp våra lyror.

De som höll oss fångna bad oss sjunga, de som släpat bort oss bad om glada visor. 'Sjung för oss en sång från Sion'.

Men hur kunde vi sjunga Herrens sånger i ett främmande land?"

Varför var det så svårt att sjunga Sions glada sånger? Läs Ps 46 och 48 så vet du.

De hade trott att Gud skyddade dem från allt ont, men varför hade han tagit bort sitt skydd? Var alltså babyloniernas gudar starkare än deras Gud? Jesaja återkommer flera gånger till en jämförelse mellan deras Gud och de andra gudarna – de gjutna, förgyllda eller av ädelträ som de bär omkring (40:12-31, 41:21-29, 44:9-29, 46:1-13). De är luft och tomhet medan Gud är skaparen av allt, honom kan de inte bära omkring, det är han som bär dem, som en herde bär lammen i sin famn. Han är inte svag, inte glömsk och inte döv. Därför säger han: Det finns ingen annan Gud än jag, ingen trofast Gud som hjälper utom jag.

Är det inte så vi också tänker ibland? Att Gud inte bryr sig om hur det går för oss, sitter han inte bara och tittar på när vi gör våra förluster? Samtidigt: ligger det inte i hans intresse att det går bra för oss och tjänar han inte själv på om alla ser hur det han håller på med lyckas? Att människornas böner besvaras på löpande band?

Helt otippat lämnade Gud israeliterna i babyloniernas hand (Dan 1:1-2) – för att straffa dem? Nej för att rädda dem. Här kan man förundras över Guds storhet! (jfr Jes 55:8-9). Det var genom förlusten de skulle återfå sin trygghet och tillit – inte i en stad med befästa murar, utan i den Gud som gett dem staden. Och var det inte så Jesus tänkte, när hans lärjungar med beundran tittade på det återuppbyggda templet, och han säger: "Här ska inte lämnas sten på sten" – han förutspår att staden åter ska läggas i ruiner och att Guds närvaro aldrig mer ska knytas till en stad eller byggnad utan till honom, Jesus Guds Son – överallt i världen. Så började han om igen och formade ett annat kärl . . . Man kan bara stanna upp i förundran!

De hade förlorat allt: förlusten av templet var att förlora tron på Guds närvaro, trofasthet och löften

Den djupaste smärtan kom från det som varit den största glädjen: att få gå till Guds hus. Med lovsång, bön, offer och gemenskap. Och där, i det allra heligaste: Guds närvaro. Det var centrum, själva nerven i deras tro, på hur de såg på sig själva och på tillvaron. Allt låg i ruiner, vilka var de nu? Och vem var Gud nu? De säger till honom: Kom ihåg ditt förbund! Hedningarna har skändat ditt heliga tempel (Ps 74, 79).

Samtidigt börjar deras ögon öppnas. Nu börjar de ta till sig vad Guds profeter talat om länge och nu fortsatte att göra: han hade varit trogen sitt förbund med dem, men själva hade de levt i ständig otrohet (Jes 65:2-4, 11, 57:3-13, 54:5-7, Hes 8:5-18). De hade övergett honom, föraktat hans kärlek, vänt sig till andra gudar och offerplatser. Till och med i templet, Guds hus, hade de tillbett andra gudar! Där hade de fallit ned och tillbett solen. "De vidrigheter israeliterna bedriver här är så oerhörda att jag måste lämna min helgedom". Det var värre än Sodom (Hes 16:48, 5:6)! Våld och förtryck (Jes 58:6). Då hjälpte inte deras fastedagar och bönemöten (Jes 58). Sådant var bara billigt religiöst smink.

Men Gud är större. Tillbaka i krukmakarens hus kunde de se att av kärlet som misslyckades, gjorde han ett annat kärl! Eller: "Inte sviker man sin ungdoms hustru" (Jes 54:6). Herren tröstar dem som sörjer: "kom hit". "Om än bergen rubbas och höjderna vacklar, skall min trohet mot dig inte rubbas och mitt fredsförbund inte vackla, säger han som älskar dig, Herren." (Jes 54:10). Det verkar som att det var nödvändigt att lägga Guds hus i ruiner, för att tron på Gud skulle räddas. Vilken kärlek! Vilket tålamod. Hisnande. Gud är större.

Detta är som att se rakt in i Jesu hjärta. Han var beredd till allt för att rädda den mänsklighet som var förlorad. När han dör på korset för oss och våra synder är det, det största nederlaget någonsin, historiens mörkaste dag. Lärjungarna och andra sörjer och tänker att nu är det slut. Men Gud var större. När han uppstår, vänds förlusten till seger. Om Gud kunde vända på det . . . (Det är också tydligt att inte bara Luther utan också Jesus, och för den delen även aposteln Paulus, läste mycket om fångenskapstiden och förstod innebörden av Jesu frälsningsgärning mot bakgrund av hur Gud frälste sitt folk i och från Babylon). Och två av de viktigaste benämningarna för hur Jesus förstod sin uppgift – Människosonen och Herrens tjänare – kom från det här historiska sammanhanget. Inte nog med det, själva ordet evangelium (gott budskap), som Jesus sammanfattade sitt budskap med, fick han från Jesaja (52:7).

Det Jesus däremot gör upp med, är missförstånden att Gud är den direkta orsaken till ondska och att lidande och svårigheter alltid är Guds straff.

Här är evangeliet, de goda nyheterna: Guds heliga närvaro är inte instängd i ett rum. Gud älskar dig. Alltid. Allt han gör har detta som grund. Om du har misslyckats – eller rättare sagt hur du har misslyckats, och hur mycket, ändrar inte på det.

FRÅGOR FÖR REFLEKTION OCH SAMTAL:

- 1) Läs Ps 74 och 79 – vad säger psalmerna om israeliternas situation och kamp? Går det att känna igen sig i något?
- 2) Kan det vara så att vi fäster oss så vid det Gud gett oss, att det är det vi bygger vår trygghet och tillit på och inte på Gud själv? Kan det vara så att den tro du har förlorat i själva verket är vägen till att vinna något större – en ny tillit till Gud, förtröstan på hans omsorg?
- 3) Vad kan det innebära att Gud gör ett annat kärl? Då och nu.
- 4) Nya testamentet talar på olika sätt om att Jesus har ersatt templet (t.ex. genom att förlåten gick mitt itu när Jesus dog). Hur ska vi förstå innebörden av det?